Lietas Nr. C33378914
Lietas arhīva Nr. C-3789-14/1

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā

Rīgā, 2014.gada 4.decembrī

Rīgas rajona tiesa:

tiesnese Elita Stivriņa

ar sekretāri Kristīni Kāknēnu,

piedaloties prasītājai /pers. A/,

atbildētājam /pers. B/,

atklātā tiesas sēdē izskatīja civillietu /pers. A/ maza apmēra prasībā pret /pers. B/ par uzturlīdzekļu piedziņu.

Aprakstošā daļa

[1] 2014.gada 7.jūlijā prasītāja /pers. A/ iesniedza tiesā mazā apmēra prasību pret /pers. B/ par uzturlīdzekļu piedziņu bērna uzturam 160,00 *euro* mēnesī.

Prasības pieteikumā norādīts, ka /datums/piedzima dēls /pers. C/.

Puses pārtrauca kopdzīvi 2014.gada 1.janvārī un dēls atrodas prasītājas aprūpē un audzināšanā. Atbildētājs nesniedz bērnam uzturlīdzekļus pietiekošā apmērā un neregulāri. Prasītājai regulāri jāatgādina atbildētājam par viņa pienākumu uzturēt bērnu.

Atbildētājs ir fiziski vesels un ir spējīgs gūt ienākumus un bērna uzturam sniegt uzturlīdzekļus nepieciešamajā apmērā.

Bērna uzturam ik mēnesi nepieciešams 150 *euro* pārtikai, 50 *euro* apģērbam, 25 *euro* apaviem, 20 *euro* vitamīniem, 30 *euro* pasākumiem, kas ir nepieciešami bērna pilnvērtīgai audzināšanai un attīstībai, 30 *euro* ārstēšanas izdevumiem un higiēnas precēm, 30 *euro* komunālo maksājumu izdevumiem, 40 *euro* džudo treniņiem, 50 *euro* psihologa apmeklējumam, kopā 425 *euro.*

Pamatojoties uz Civillikuma 179.pantu, 2013.gada 15.janvāra Ministru kabineta noteikumiem Nr.37 lūdz tiesu piedzīt no atbildētāja viņas labā uzturlīdzekļus nepilngadīgā bērna uzturēšanai 160,00 *euro* mēnesī līdz bērna pilngadībai, sākt no prasības iesniegšanas brīža, lūdz noteikt, ka spriedums izpildāms nekavējoties un piedzīt no atbildētāja visus tiesāšanas izdevumus.

[2] 2014.gada 19.novembrī no atbildētāja saņemti paskaidrojumi, kuros atbildētājs norāda, ka nevēlās maksāt prasītājai uzturlīdzekļus 150 *euro* apmērā saskaņā ar izlīgumu, ko viņi savā starpā bija noslēguši, jo nauda netiek tērēta bērna vajadzībām. Bērns lielāko daļu laika atrodas vai nu pie atbildētāja vai prasītājas vecākiem. Viņš arī maksā par to, ka bērnu ved uz skolu.

[3] Prasītāja tiesas sēdē prasību uzturēja. Paskaidroja, ka viņa strādā par pārdevēju SIA „/Nosaukums/" un saņem algu pēc nodokļu nomaksas 270 *euro* mēnesī. Bērna ir 6 gadi un viņš iet 1.klasē. Bērns pārdzīvo esošo situāciju, viņam sākušās problēmas skolā un ir nepieciešams apmeklēt psihologu. Nepieciešami arī auklītes pakalpojumi. Paskaidroja, ka dēls pie atbildētāja pavada tikai 4 dienas mēnesī. Atbildētājs maksā uzturlīdzekļus, bet neregulāri un nepietiekami, par septembra, oktobra un novembra mēnešiem samaksāja tikai 200 *euro*.

Paskaidroja, ka viņai nepieder nekustāmie īpašumi, transportlīdzekļi, nav uzkrājumu un kapitāla daļu sabiedrībās.

[4] Atbildētājs tiesas sēdē prasību par 160,00 *euro* piedziņu neatzina. Paskaidroja, ka tad, kad prasītāja strādā bērns atrodas pie prasītājas mātes. Sestdien, svētdien dēls ir pie viņa. Viņš apmaksā savai māsai degvielu mēnesī 50-70 *euro*, jo dēlu uz skolu ved viņa. Paskaidroja, ka katru mēnesi maksā dēla uzturam 100 *euro*. Pirms skolas nopirka brilles, bikses, kreklu, planšetdatoru. Strādā SIA „/Nosaukums/" un saņem algu pēc nodokļu nomaksas 240 *euro.* Pirms tam bija ekskavatora operators, bet pēc avārijas noņemts, kādēļ viņā ienākumi šobrīd nav lieli.

Paskaidroja, ka viņam nav neviena nekustamā īpašuma, pieder transportlīdzeklis Mercedes Benz 1994.gada izlaiduma, nav uzkrājumu vai kapitāla daļas sabiedrībās, katru mēnesi jāmaksā par kredītu 75 *euro*. 1-3 dienas nedēļā papildus piestrādā gadījuma darbos, par ko saņem apmēram 30 *euro*.

Motīvu daļa

[5] Noklausījusies prasītājas pārstāves paskaidrojumus tiesas sēdē, pārbaudījusi lietas materiālus un izvērtējusi lietā esošos rakstveida pierādījumus, tiesa atzīst, ka prasība ir pamatota un apmierināma daļēji.

Civilprocesa likuma 93.pants nosaka, *ka katrai pusei jāpierāda tie fakti, uz kuriem tā pamato savus prasījumus vai iebildumus. Prasītājam jāpierāda savu prasījumu pamatotība. Atbildētājam jāpierāda savu iebildumu pamatotība.*

Ar prasības pieteikumam pievienoto dzimšanas apliecības kopiju apstiprinās, ka /pers. C/, dzimuša /datums/, vecāki ir /pers. A/ un /pers. B/ (lietas 15.lapa).

[6] Prasītāja lūdz piedzīt uzturlīdzekļus dēla /pers.C/uzturam 160,00 *euro* apmērā.

Civillikuma 178.pantā noteikts - *ja vecāki dzīvo šķirti, vecāku kopīga aizgādība turpinās. Bērna aprūpi un uzraudzību īsteno tas no vecākiem, pie kura bērns dzīvo*.

Lietā nav strīda par to, ka bērna aprūpi un uzraudzību īsteno māte - prasītāja lietā.

Saskaņā ar Civillikuma 179.panta pirmo un otro daļu *vecāku pienākums ir samērā ar viņu spējām un mantas stāvokli uzturēt bērnu. Šis pienākums gulstas uz tēvu un māti līdz laikam, kad bērns varēs pats sevi apgādāt. Pienākums gādāt par bērna uzturēšanu nebeidzas, ja bērns nedzīvo kopā ar vienu no vecākiem vai abiem vecākiem*.

No minētām tiesību normām izriet, ka vecākiem ir pienākums sniegt uzturlīdzekļus savam bērnam. Līdz ar to tiesai ir pamats piedzīt uzturlīdzekļus no bērna tēva, ja viņš tos nesniedz labprātīgi vai sniedz nepietiekamā apmērā. Lai novērtētu, cik lieli uzturlīdzekļi ir piedzenami, tiesai ir jāizvērtē abu pušu mantiskais stāvoklis un spējas, kā arī bērna uzturēšanai nepieciešamo līdzekļu apmērs.

Novērtējot pušu mantas stāvokli tiesa ņem vērā pušu paskaidrojumus un rakstveida pierādījumus. Par atbildētāja mantas stāvokli lietā ir noskaidrots sekojošais.

[6.1] No lietas materiāliem pievienotās Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras 2014.gada 25.jūlija izziņas Nr.14/1660843 izriet, ka atbildētāja ienākumi laika periodā no 2013.gada jūlija līdz 2014.gada jūnijam ir sastādījuši 8556,37 *euro* apmērā, kas kopā vidēji mēnesī sastādīja 713,03 *euro*. No minētās izziņas izriet, ka atbildētājs ar 2012.gada 12.jūniju nodibinājis darba tiesiskās attiecības ar SIA „/Nosaukums/". Valsts ieņēmumu dienesta 2014.gada 7.augusta izziņā Nr.8.45.1/35945 norādīts, ka /pers. B/ gūtie ienākumi laikā periodā no 2013.gada jūlija līdz 2014.gada jūnijam bija 8982,79 *euro*, savukārt informācijas par gūtajiem ienākumiem jūlijā nav. Tiesas sēdē atbildētājs paskaidroja, ka viņa ienākumi ir samazinājušies, ko arī apstiprina Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras 2014.gada 25.jūlija izziņā Nr.14/1660843 norādītā informācija, kur ir redzams, ka 2014.gada jūnijā atbildētājs ir saņēmis EUR 320,00.

Saskaņā ar tiesai pieejamo Valsts vienotās datorizētās zemesgrāmatas informāciju atbildētāja īpašumā nav neviena nekustamā īpašuma. Saskaņā ar tiesai pieejamo Ceļu satiksmes drošības direkcijas informāciju atbildētāja īpašumā ir reģistrētā 1994.gada izlaiduma automašīna Mercedes Benz E300.

Izvērtējot lietā esošus pierādījumu par atbildētāja mantisko stāvokli, tiesa secina, ka viņa ienākumi šobrīd ir samazinājušies, un to apmērs saskaņā ar VSAA izziņā norādīto, pirms nodokļu nomaksas sastāda 320 *euro*, atbildētājam nepieder kapitāla daļas sabiedrībās, nav īpašumā nekustamo īpašumu, īpašumā ir viens transporta līdzeklis 1994.izlaiguma gada.

Tiesai nav pamata neticēt atbildētāja apgalvojumam, ka viņš gūst papildus ienākumus, piestrādājot gadījuma darbos, jo par to lietā strīda nav. Gadījuma darbi esot 1-3 dienas nedēļā, par ko saņem apmēram 30 *euro*.

Lietā ir pievienots izraksts par kredīta stāvokli uz 2014.gada 21.oktobri, kas norāda uz to, ka atbildētājam ir kredīta saistības pret AS „SEB banka" 1138,30 *euro* apmērā. Tiesa uzskata, ka bērna uzturēšanas pienākums ir primārs un vecāku kredītsaistības nevar būt par pamatu tam, ka tiek skartas bērna intereses.

[6.2] Bērna uzturēšana gulstas uz abiem vecākiem, tātad arī prasītājai samērā ar savu mantas stāvokli ir jāpiedalās bērna uzturēšanā.

No lietas materiāliem pievienotās Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras 2014.gada 25.jūlija izziņas Nr.14/1660836 izriet, ka prasītājas ienākumi laika periodā no 2013.gada septembra līdz 2014.gada jūnijam ir sastādījuši 3650,68 *euro* apmērā, kas kopā vidēji mēnesī sastāda 228,17 *euro*. No minētās izziņas izriet, ka šajos ienākumos ir iekļauts arī invaliditātes, maternitātes un slimības pabalsti par laika periodu no 2013.gada septembra līdz 2013.gada oktobrim, no 2014.gada februāra līdz 2014.gada martam. No minētās izziņas izriet, ka prasītāja ar 2013.gada 1.aprīli nodibinājusi darba tiesiskās attiecības ar SIA „/Nosaukums/". Valsts ieņēmumu dienesta 2014.gada 7.augusta izziņa Nr.8.45.1/35945 apstiprina, ka /pers. A/ gūtie ienākumi laikā periodā no 2013.gada jūlija līdz 2014.gada jūnijam bija 3668,78 *euro* un 2013.gadā saņemti VSAA izmaksātie pabalsti un atlīdzības 136,60 *euro*. Informācijas par gūtajiem ienākumiem 2014.gada jūlijā nav. SIA „/Nosaukums/" 2014.gada 24.aprīļa izziņa Nr.1.04/14 apstiprina, ka prasītājas ienākumi laikā periodā no 2013.gada oktobra līdz 2014.gada martam pirms nodokļu nomaksas ir tādā paša apmērā, kā norādīts VSAA izziņā.

No VSAA izziņas izriet, ka arī prasītājas ienākumi šobrīd pirms nodokļu nomaksas sastāda 321,00 *euro*.

Saskaņā ar tiesai pieejamo Valsts vienotās datorizētās zemesgrāmatas prasītājas īpašumā atrodas vairāki nekustāmie īpašumi – /adrese/, 4910/32790 daļas, kadastra Nr./numurs/, /adrese/, ½ daļa, kadastra Nr./numurs/, /adrese/, 1.2 daļa, kadastra Nr./numurs/. Saskaņā ar tiesai pieejamo Ceļu satiksmes drošības direkcijas informāciju prasītājas īpašumā nav reģistrētu transportlīdzekļu. Prasītājai nepieder kapitāla daļas sabiedrībās.

[6.3] Izvērtējot pušu mantisko stāvokli, tiesa secina, ka prasītājas mantiskais stāvoklis, ir līdzvērtīgs atbildētāja mantiskajam stāvoklim.

Attiecībā par bērnu uzturēšanai nepieciešamajiem ikmēneša izdevumiem konstatēts sekojošais. Saskaņā ar prasītājas iesniegto aprēķinu bērnam /pers. C/ mēnesī ir nepieciešams 425 *euro*, ko veido: 150 *euro* pārtika, 50 *euro* apģērbs, 25 *euro* apavi, 20 *euro* vitamīni, 30 *euro* pasākumi, kas ir nepieciešami bērna pilnvērtīgai audzināšanai un attīstībai, 30 *euro* ārstēšanas izdevumi un higiēnas preces, 30 *euro* komunālo maksājumu izdevumi, 40 *euro* džudo treniņi, 50 *euro* psihologa apmeklējumi. Prasītāja lūdz piedzīt no atbildētāja pusi no šiem izdevumiem.

Atbildētājs paskaidrojumos norādīja, ka nauda netiek izlietota bērna vajadzībām, līdz ar to tiesa pieņem, ka bērnu vajadzībām ir nepieciešami līdzekļi tādā apmērā, kā tas norādīts aprēķinā, jo atbildētājs to neapstrīd.

Prasītāja kopējā ikmēneša izdevumu apmērā iekļāva arī izdevumus par psihologa pakalpojumiem par divām reizēm. Tiesai nav pamata neticēt, ka bērnam šobrīd ir nepieciešami psihologa pakalpojumi, taču prasītāja nav norādījusi, cik ilgi bērnam būs nepieciešami šie pakalpojumi. Tiesai ir pamats secināt, ka psihologa pakalpojumiem nav ikdienišķs raksturs, kādēļ tā samaksa ik mēnesi nebūs nepieciešama pastāvīgi.

Atbildētājs tiesas sēdē paskaidroja, ka viņš katru mēnesi bērna vajadzībām sedz izdevumus par degvielu 50 – 70 *euro* apmērā, taču lietas materiālos nav tam pierādījumu.

No atbildētāja paskaidrojumiem izriet, ka viņš palīdz uzturēt bērnu arī labprātīgi, ko neapstrīd prasītāja, taču palīdzība netiek sniegta regulāri un prasītājas ieskatā nepietiekošā apmērā. Lietā esošais regulāro maksājumu uzdevums apstiprina, ka sākot ar 2014.gada 22.oktobrī katru mēnesi 15.datumā no atbildētāja konta uz prasītājas prasības pieteikumā norādīto bankas kontu tiks pārskaitīti uzturlīdzekļi 100 *euro* apmērā, taču tas neapstiprina, ka atbildētājs bērna uzturēšanā arī iepriekš piedalījies labprātīgi un regulāri, kā arī nepierāda, ka atbildētājs to darīs līdz bērna pilngadībai.

Tiesas ieskatā apstāklis, ka pušu bērns pavada kādu laiku pie prasītājas mātes nav pamats, lai noraidītu uzturlīdzekļu piedziņu vai samazinātu tā apmēru, jo bērna uzturēšana primāri gulstas uz vecākiem un tikai tad, ja vecāki to nevar nodrošināt, ir tiesības prasīt uzturlīdzekļu segšanu vecvecākiem.

Tomēr tiesa uzskata, ka nepieciešamais uzturlīdzekļu apmērs ir samazināms, jo prasītāja neapstrīdēja, ka bērns uzturas arī pie tēva un tēvs nodrošina bērnam gan uzturēšanās apstākļus, gan iztiku. Tāpat prasītāja neapstrīdēja, ka atbildētājs ir pircis bērnam apģērbu.

Tiesa ņem vērā, ka atbildētājs ir darba spējīgā vecumā un nesaskata šķēršļus, kāpēc atbildētājs nevarētu gūt lielākus ienākumus. Uz to, ka atbildētājs ir spējīgs gūt papildus ienākumus paralēli savam darbam SIA "/Nosaukums/", liecina atbildētāja apgalvojums, ka atbildētājs 1-3 reizes strādā gadījumā darbus, kur saņem 30 *euro* par vienu darbu. Līdz ar to tiesa secina, ka atbildētājs mēnesī gūst papildus ienākumus vismaz 120 *euro* apmērā

Pie šādiem apstākļiem, tiesa atzīst, ka prasība ir apmierināma daļēji piedzenot no atbildētāja prasītājas labā uzturlīdzekļus 120,00 *euro* apmērā /pers. C/ uzturēšanai.

Atbildētājs norādīja, ka viņš ir samaksājis uzturlīdzekļus 150 *euro* augustā un 150 *euro* septembrī, savukārt prasītāja atzina, ka atbildētājs ir samaksājis 200 *euro*. Tiesa atzīst, ka lietā nav iesniegti pierādījumi par atbildētāja maksājumiem 300 *euro* apmērā. Tiesa uzskata, ka, piedzenot uzturlīdzekļus, ir jāņem vērā atbildētāja samaksātie uzturlīdzekļi laika periodā no 2014.gada 7.jūlija 200 *euro,* kuru samaksu atzīst prasītāja, līdz ar to uzturlīdzekļu piedziņa ir nosakāma no 2014.gada 25.augusta (120euro:30diena = 4euro/dienā; 200euro:4euro/dienā = 50dienas; 2014.gada 7.jūlijs +50 dienas =25augusts).

[7] Civilprocesa likuma 205.panta pirmās daļas 1.punkts nosaka, ka *pēc lietas dalībnieka lūguma tiesa spriedumā var noteikt, ka pilnīgi vai noteiktā daļā nekavējoties izpildāms spriedums par līdzekļu piedziņu bērna uzturēšanai.*

Tiesa secina, ka atbilstoši Civilprocesa likuma 205.pantā noteiktajam, uzturlīdzekļu piedziņa ir nosakāma nekavējoties.

[8] Civilprocesa likuma 42.panta pirmā daļa noteic, ka tiesas izdevumi, ja prasītājs no to samaksāšanas bijis atbrīvots, piespriežami no atbildētāja valsts ienākumos proporcionāli apmierinātajai prasījuma daļai. Civilprocesa likuma 43.panta pirmās daļas 3.punkts paredz, ka prasītāji prasībās par uzturlīdzekļu piedziņu atbrīvojami no tiesas izdevumu samaksas.

Tā kā prasītāja no tiesas izdevumu samaksas par uzturlīdzekļu piedziņu ir atbrīvota saskaņā ar Civilprocesa likuma 43.panta pirmās daļas 3.punktu, valsts nodeva par uzturlīdzekļu prasību ir piedzenama valsts ienākumos no atbildētāja, un tās apmērs saskaņā ar Civilprocesa likuma 34.panta pirmās daļas 1.punkta b) apakšpunktu un 35.panta pirmās daļas 3.punktu sastāda 216 *euro* (120x12=1440x15%).

Tāpat no atbildētāja valsts labā atbilstoši Civilprocesa likuma 39.panta pirmās daļas 5.punktam un valsts akciju sabiedrības „Latvijas Pasts" tarifiem, ir piedzenami ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi par tiesas dokumentu nosūtīšanu, kas uz sprieduma taisīšanas dienu to nesamaksātajā daļā ir 6,08 *euro* apmērā (lietas 2.lapa).

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 204.[1]pantu, atbildētājam nosakāms termiņš sprieduma labprātīgai izpildei daļā par tiesas izdevumu piedziņu 10 diena no sprieduma spēkā stāšanās.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 34., 35., 42., 43., 192., 193., 204.[1]pantu, tiesa

n o s p r i e d a

prasību apmierināt daļēji.

Piedzīt no /pers. B/, personas kods /personas kods/, **par labu /pers. A/,** personas kods /personas kods/, uzturlīdzekļus nepilngadīgā dēla /pers. C/, dzimušas /datums/, personas kods /personas kods/, uzturam **120 *euro*** apmērā mēnesī, sākot ar 2014.gada 25 augustu līdz bērna pilngadības sasniegšanai, bet ne mazāk kā 25% apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas līdz bērna 7 gadu vecumam un 30 % apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas no 7 gadu vecuma sasniegšanas līdz 18 gadu vecuma sasniegšanai.

Samaksu veikt /pers. A/, personas kods /personas kods/, AS SEB banka norēķinu kontā Nr.LV15UNLA0050004940112.

Noraidīt prasību daļā par uzturlīdzekļu piedziņu 40 *euro* apmērā.

Noteikt, kas spriedums daļā par uzturlīdzekļu piedziņu izpildāms nekavējoties.

Piedzīt no /pers. B/, personas kods /personas kods/, **valsts labā** valsts nodevu **216 *euro*** apmērā.

Samaksu veikt saņēmējam: Valsts kase, reģistrācijas nr. 90000050138, konta Nr. LV55TREL1060190911200, saņēmēja banka: Valsts kase, BIC kods TRELLV22, iemaksas mērķis: šeit ierakstāmi dati lietas identificēšanai.

Piedzīt no /pers. B/, personas kods /personas kods/, **valsts labā** ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus **6,08 *euro*** apmērā.

Samaksu veikt saņēmējam: Tiesu administrācija, konts LV51TREL2190458019000, NMR 90001672316, saņēmēja banka: Valsts kase, kods TRELLV22, iemaksas mērķis: 21499 ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi, kā arī dati lietas identificēšanai (atbildētāja vārds un uzvārds).

Sprieduma labprātīgai izpildei daļā par valsts nodevas un ar lietas izskatīšanu saistīto izdevumu piedziņu noteikt termiņu - 10 dienas no sprieduma spēkā stāšanās. Labprātīgi izpildot spriedumu daļā par tiesas izdevumu – valsts nodevas un ar lietas izskatīšanu saistīto izdevumu piedziņu valsts labā, maksājumus apliecinošus dokumentus iesniegt Rīgas rajona tiesā.

Spriedumu var pārsūdzēt Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijā 20 dienu laikā, sūdzību iesniedzot Rīgas rajona tiesā.

Tiesnese E.Stivriņa